

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-790

22.10.2019

Gjensidige Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Ankelskade – brannmann – 20 % ufør – fremtidig inntektstap – advokatutgifter - yrkesskadefors. § 1-2.

Forsikrede fikk en ankelskade på jobb. Nav godkjente skaden som yrkesskade, men han mottok ingen ytelser fra Nav. Selskapet utbetalte erstatning for fremtidig inntektstap etter de standardiserte reglene i yrkesskadeforskriften, hvor det ved beregningen ble lagt til grunn en ervervsuførhet på 20 %. Forsikrede anførte at en standardisert erstatning ga en betydelig underkompensasjon og fremmet krav om tilleggserstatning etter yrkesskadeforskriften § 1-2. Etter nemndas vurdering kom yrkesskadeforskriften § 1-2 ikke til anvendelse i foreliggende sak. Hva gjaldt størrelsen på advokatutgiftene, var dette et spørsmål om erstatningsutmåling som nemnda ikke tok stilling til. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (brannmann, f. 1984) fikk en skade i ankelen 10.4.12.

Skaden ble godkjent som yrkesskade av Nav. Det ble innhentet en spesialisterklæring fra ortoped som konkluderte med en varig medisinsk invaliditet på 3 %.

Forsikrede mottar ingen ytelser fra Nav, og jobber fortsatt i 100 % stilling som brannmann. På grunn av plagene fra ankelen har han byttet arbeidsgiver og gått ned i lønn. Partene er enige om at forsikrede har dokumentert et inntektstap som følge av yrkesskaden. Selskapet har tidligere dekket forsikredes inntektstap for 2012–2013.

I brev av 22.11.18 fremmet forsikrede krav om lidt inntektstap for perioden 2014–2017, samt krav om individuell erstatning for fremtidig inntektstap på kr 2 015 638 etter standardforskriften § 1-2.

Selskapet la til grunn en uføregrad på 20 % og utbetalte kr 629 356 for lidt inntektstap i perioden 2014–2018, samt kr 639 427 for fremtidig inntektstap beregnet etter standardforskriften § 3-2. Selskapet viste videre til at forsikrede ikke oppfylte vilkårene for individuell utmåling av erstatning for fremtidig inntektstap i forskriften § 3-5, jf. brev av 4.12.18.

Klage ble registrert hos Finansklagenemnda 19.3.19.

I forbindelse med saksbehandlingen i Finansklagenemnda har selskapet opplyst at det ikke har kommentarer til forsikredes beregning av den individuelt utmålte erstatningen. Partene har i tillegg opplyst at forsikrede ikke har krav på dekning av fremtidig inntektstap etter andre forsikringer eller pensjonsordninger enn yrkesskadeforsikringen.

Forsikrede har i det vesentlige anført at erstatningen for fremtidig inntektstap må utmåles etter reglene om individuell erstatning i yrkesskadeforskriften § 1-2. Forsikredes vmi er lavere enn 15 %, og han mottar ingen ytelser fra Nav for yrkesskaden. Standardisert erstatning vil gi en så stor underkompensasjon at det ikke er i samsvar med lovens formål om full erstatning, jf. rettskraftig

dom LB-2016-39383. Ankeutvalgets uttalelse om at det i anken forutsatte at Høyesterett tok stilling til om ankemotparten hadde krav på uføretrygd, anses ikke avgjørende for at anken ble nektet fremmet, og det er i denne saken heller ikke uenighet om at forsikrede ikke har krav på uføretrygd. Forskjellen på standarderstatning og en individuelt utmålt erstatning utgjør kr 1 376 211, dette tilsvarer en reduksjon på nesten 70 %. Rt. 2004 s. 8 er ikke sammenlignbar med foreliggende sak, da faktum i den saken var annerledes og fremtidig inntektstap var tidsbegrenset. Forsikrede krever dekning av sine saksomkostninger.

Selskapet har i det vesentlige anført at erstatningen for fremtidig inntektstap må beregnes etter reglene om standardisert erstatning i yrkesskedeforskriften kap. 3. Det er ikke grunnlag for individuell utmåling etter § 1-2. LB-2016-39383 representerer ikke riktig juss, og grunnen til at denne dommen ikke slapp inn for Høyesterett var at det var usikkert om skadelidte hadde krav på uføretrygd. Rt. 2004 s. 8 viser at bestemmelsen tar sikte på de relativt sjeldne tilfeller der yrkesskedeforsikringsloven omfatter skader og sykdommer som ikke faller inn under folketrygdlovens yrkesskadekapittel, jf. Lødruputvalget på side 172 i NOU 1994:20. Høyesterett uttalte videre: "A. har imidlertid fått sin skade godkjent som yrkesskade etter folketrygdloven. Selv om han ikke skulle være berettiget til uførepensjon, er han ikke i den situasjonen som § 1-2 regulerer". Tilsvarende må gjelde i foreliggende sak. For øvrig vises det til FKN-2009-376 hvor nemnda kom til at den forsikrede ikke hadde rett på noen tilleggserstatning. *Tilleggserstatning etter forskriftens § 1-2 gjelder tilleggserstatning som skal fastsettes slik at skadelidte så langt det er mulig settes i samme stilling som slike ytelser var tilstått. Her vil det så fall gis erstatning for ytelser en skulle hatt fra NAV dersom dette falt inn under kapittel 13 i folketrygdloven.*

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder tvist om erstatningsoppgjør etter en yrkesskade. Spørsmålet er om forsikrede har krav på tilleggserstatning for fremtidig inntektstap etter standardforskriften § 1-2.

Ifølge yrkesskedeforsikringsloven (yfl.) § 3 skal yrkesskedeforsikringen gi rett til full erstatning uten hensyn til om noen har skyld i skaden. Videre følger det av yfl. § 12 første ledd, at forsikringen skal dekke lidt tap, tap i fremtidig erverv og utgifter som skaden antas å påføre skadelidte i framtiden. Etter yfl. § 13 første ledd, skal erstatningen utmåles etter reglene i skadeerstatningsloven såfremt annet ikke er bestemt i loven eller i medhold av denne. I forskrift om standardisert erstatning etter yrkesskedeforsikringsloven (standardforskriften) er det fastsatt standardiserte regler for beregning av erstatning etter yfl.

Ved tap i fremtidig inntekt skal erstatningen beregnes etter de standardiserte reglene i kap. 3 i standardforskriften. Det eneste unntaket gjelder hvor skadelidte uavhengig av yrkesskaden hadde en ervervsmessig uførhet på 50 % eller mer, jf. forskriften § 3-5. Partene er enige om at forsikredes ervervsmessige uføregrad utgjør 20 %, slik at vilkårene for individuell utmåling etter forskriften § 3-5 ikke er oppfylt. Forsikrede har imidlertid anført at han har krav på tilleggserstatning etter standardforskriften § 1-2:

§ 1-2. Tilleggserstatning

Skadelidte som ikke fyller vilkårene for ytelser ved yrkesskade etter folketrygdloven kapittel 13, kan kreve tilleggserstatning. Tilleggserstatningen skal fastsettes slik at skadelidte så langt det er mulig settes i samme stilling som om slike ytelser hadde vært tilstått. Ved fastsettelsen av tilleggserstatningen skal det gjøres fradrag for trygdeytelser og andre ytelser som gir tilsvarende kompensasjon.

Under merknader til bestemmelsen i forarbeidene, NOU 1994:20 s. 171-172, fremgår:

Utkastet til standardiseringsregler gjelder personer som er berettiget til erstatning etter lov om yrkesskedeforsikring. De vil i de aller fleste tilfeller også ha krav på ytelser fra folketrygden etter reglene for ytelser ved yrkesskader, folketrygdloven kap. 11. Utvalgets forslag til standardiseringsregler bygger som

nevnt i kapittel III punkt 6.6 på dette utgangspunktet. Det innebærer at utkastets erstatningssatser er fastsatt med sikte på å dekke den delen av skadelidtes økonomiske tap som ikke kompenseres gjennom folketrygdens ytelser ved yrkesskade. I de tilfeller hvor skadelidte ikke oppnår slike trygdeytelser, vil således en viktig forutsetning for standardiseringsreglene ikke slå til.

Forarbeidende viser videre til at bestemmelsens anvendelsesområde vil gjelde situasjoner som ikke oppstår ofte fordi yrkesskedeforsikringsloven og folketrygdloven kap. 11 i stor utstrekning omfatter de samme skader og sykdommer. Som eksempler på tilfeller hvor bestemmelsen kommer til anvendelse viser forarbeidende til tilfeller hvor den skadelidte utelukkende har krav på erstatning etter yrkesskedeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c, men ikke har krav på ytelser etter folketrygdloven – og til tilfeller hvor den skadelidte på grunn av arbeid i utlandet ikke er berettiget til ytelser fra folketrygden, men likevel omfattes av yrkesskedeforsikringsloven.

Standardiseringsreglene i standardforskriften bygger på den forutsetning at skadelidte mottar ytelser etter folketrygdlovens regler for yrkesskade. Forarbeidene gir som nevnt eksempler på tilfeller hvor en skadelidte kan ha krav på erstatning etter yrkesskedeforsikringsloven, uten å ha krav på erstatning etter folketrygdlovens regler for yrkesskade. Spørsmålet er om forskriften § 1-2 kommer til anvendelse i et tilfelle som dette, der forsikrede faller inn under folketrygdlovens yrkesskadekapittel, men likevel ikke mottar uføreytelse fordi uførheten er for lav.

I Rt. 2004 s. 8 behandlet Høyesterett spørsmål om utmåling av fremtidig inntektstap ved yrkesskade, der forsikredes ervervsevne bare var begrenset til en kortere periode. Partene var uenige om hvordan erstatningen skulle utmåles og hvordan uføregraden skulle fastsettes. Ved vurderingen av om erstatningen skulle reduseres tilsvarende der bare deler av ervervsevnen var tapt, jf. forskriften § 3-4, fant Høyesteretts flertall det klart at bestemmelsen ikke var utformet med sikte på å regulere situasjonen ved et rent tidsbegrenset tap av arbeidsevnen, som i forsikredes tilfelle. Høyesterett antok derimot at forsikredes tilfelle ville vært omfattet av en særregel som ble foreslått i utkast til standardforskriften, som ville ha ført til en utmåling etter skadeserstatningslovens alminnelige regler. Da forslaget ble avvist av departementet, fant Høyesterett at det måtte ha vært departementets forutsetning at forskriften også skulle fange opp tilfeller som omtalt i forslaget ved fastsettelsen av erstatningen etter § 3-4. Høyesterett kunne derfor ikke se at det var grunnlag for å sette til side reglene i forskriften, jf. avsnitt 36-39.

Om anvendelsen av standardforskriften § 1-2, uttalte flertallet i avsnitt 49:

Bestemmelsen tar sikte på de relativt sjeldne tilfeller der yrkesskedeforsikringsloven omfatter skader og sykdommer som ikke faller inn under folketrygdlovens yrkesskadekapittel, eller der personkretsen ikke er sammenfallende, jf. Lødruputvalget på side 172 i NOU 1994:20. A har imidlertid fått sin skade godkjent som yrkesskade etter folketrygdloven. Selv om han ikke skulle være berettiget til uførepensjon, er han ikke i den situasjonen som § 1-2 regulerer.

Etter nemndas syn er det gjennom Rt. 2004 s. 8 avklart at standardforskriften § 1-2 tar sikte på tilfeller der yrkesskedeforsikringsloven omfatter skader og sykdommer som ikke faller inn under folketrygdlovens yrkesskadekapittel. På bakgrunn av dommen finner nemnda at forsikrede i den foreliggende saken ikke er i den situasjonen som standardforskriften § 1-2 regulerer, og at han dermed ikke har krav på tilleggserstatning etter denne bestemmelsen. Det bemerkes at avgjørelsen er i tråd med FKN-2009-376. Forsikrede har påberopt seg LB-2016-39383 til støtte for sitt syn. Ettersom rettstilstanden er avklart gjennom Rt. 2004 s. 8 finner ikke nemnda å legge vekt på lagmannsrettens avgjørelse.

Når det gjelder forsikredes krav om dekning av sakskostnader, bemerkes det at selskapet allerede har utbetalt et beløp til dekning av utgifter til juridisk bistand, herunder utbetaling av kr 30 000 for juridisk bistand i brev av 4.12.18. Partene synes således enige om at det er et rettslig grunnlag for krav om dekning av utgifter til juridisk bistand. Vurderingen av omfanget av utgiftene som kan

kreves dekket, altså hvilket beløp som kan anses som rimelig og nødvendig, er et spørsmål om erstatningsutmåling, som nemnda ikke tar stilling til.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Gyrild Giæver (forbrukerrepresentant).